Betreft: Aandachtspunten gezondheidsbescherming online gokken t.b.v. commissiedebat Kansspelen (3 september 2026)

Als maatschappelijke organisaties hebben we grote zorgen over de gevolgen van online gokken voor het welzijn en de (mentale) gezondheid van jongeren, kwetsbare volwassenen en hun naasten. We hopen dat u onze zorgen en aanbevelingen kunt bespreken in het commissiedebat Kansspelen van 3 september.

Uit de evaluatie van de Wet kansspelen op afstand[1] blijkt '*dat er nog niet gesproken kan worden van een verantwoord aanbod'* binnen het huidige Nederlandse online kansspelbeleid. Het evaluatierapport benoemt dat *'het beleid heeft geleid tot een grote groep nieuwe spelers, waaronder veel jongvolwassenen. Op basis van het beleid en de huidige uitvoeringspraktijk kan worden verwacht dat er, met name bij deze groep, schade op zal treden als gevolg van het beleid. Het gaat dan niet enkel om financiële schade, maar als gevolg daarvan potentieel om groot persoonlijk leed'.*

Deze uitkomst onderstreept onze grote zorgen. Wij ondersteunen de vele maatregelen die de staatssecretaris in de recente 'Voortgangsbrief Kansspelen met contouren maatregelen' aankondigt om mensen beter te beschermen tegen de risico's van gokken, in het bijzonder online gokken. Net als de specifieke aandacht in de brief voor minderjarigen en jongvolwassenen. We onderschrijven ook het gemaakte onderscheid tussen de risicoprofielen van verschillende kansspelen (zie het kader 'Risicogebaseerde bescherming' onder in deze brief).

Om de bescherming van mensen die online gokken te verbeteren en gokschade (zoals schulden) terug te dringen, verzoeken wij u om prioriteit te geven aan de volgende maatregelen:

1. **Pak het illegale spelaanbod keihard aan.** Mensen die online gokken bij illegale aanbieders ontberen iedere vorm van bescherming. Er zijn geen speellimieten, er is geen leeftijdscheck en er is geen hulp bij problematisch gedrag waarbij spelers in korte tijd heel veel geld kunnen inzetten en verliezen. Ieder zicht op het gokgedrag van kwetsbare groepen zoals minderjarigen en jongvolwassenen ontbreekt. Breid daarom het handhavingsinstrumentarium van de Kansspelautoriteit (KSA) uit, blokkeer sites van illegale aanbieders sneller en verzoek de KSA om vaker een dwingende aanwijzing te geven aan banken en betaalplatforms om zo illegaal gokken tegen te gaan.
2. **Scherp zo snel mogelijk de wet- en regelgeving verder aan om kwetsbare groepen, waaronder jongeren, beter te beschermen**. Bevolkingsbrede maatregelen die de beschikbaarheid van online gokproducten verminderen

[1] pdf (Rapport Drie jaar legaal online gokken - Evaluatie van de Wet Kansspelen op afstand), Dialogic, 2024)

kunnen zeer effectief zijn om gokschade terug te dringen[2]. Denk hierbij aan het in de contourenbrief aangekondigde algeheel verbod op online gokreclames, maar ook aan een verhoging van de minimumleeftijd voor de meest risicovolle online gokproducten naar 21 jaar.

Wetenschappelijke studies[3] [4] laten zien dat een hogere minimumleeftijd voor online gokken kan helpen om gokken uit te stellen en zo schade door gokken te verminderen. Jongvolwassenen tussen de 18 en 21 jaar zijn extra kwetsbaar voor de negatieve gevolgen van gokken: hun hersenen zijn nog in ontwikkeling, waardoor zij impulsiever handelen en vatbaarder zijn voor verslaving. Uit onderzoek naar gokgedrag blijkt dat 18- tot 20-jarigen vaker hun verliezen proberen terug te winnen en eerder geneigd zijn meer geld in te zetten dan ze zich kunnen veroorloven. Het percentage gokkers met hoog-riskant gokgedrag is het hoogst onder de groep van 18 t/m 24 jaar. Een hogere leeftijdsgrens betekent dat jongeren deze kritieke ontwikkelingsfase zonder blootstelling aan verslavende gokprikkels kunnen doorlopen, waardoor de kans op het ontwikkelen van een gokverslaving structureel afneemt. Er is ook direct bewijs dat leeftijdsverhoging werkt. Drie jaar nadat in Finland de minimumleeftijd voor gokken verhoogd werd van 15 naar 18 jaar, daalde het percentage 15- t/m 17-jarigen dat problematisch gokgedrag rapporteerde van 8% naar 0%[5].

We hopen daarom dat de staatssecretaris haar voornemen om de minimumleeftijd niet te verhogen, wil heroverwegen en gaan graag met haar daarover in gesprek.

De invoering van het aangekondigde algeheel verbod op online gokreclames kan zorgen voor minder normalisering van online gokken. De angst dat een verbod zal leiden tot een ‘vlucht naar het illegale aanbod’ lijkt onterecht; er is geen duidelijke wetenschappelijke ondersteuning voor die aanname. Zo laat recent Belgisch onderzoek zien dat een gedeeltelijke beperking in gokreclame niet leidde tot een toename van illegaal gokken[6]. En onderzoeken naar reclamebeperkingen voor andere schadelijke producten, zoals tabak en alcohol, laten zien dat beperkingen

---

[2] The Lancet Public Health Commission on gambling - The Lancet Public Health

[3] Frontiers | A Perspective on Age Restrictions and Other Harm Reduction Approaches Targeting Youth Online Gambling, Considering Convergences of Gambling and Videogaming; https://opus.uleth.ca/items/031ad6de-8835-4932-8df8-4f39716b3e61

[4] Williams, R. J., West, B. L., & Simpson, R. I. (2012). Prevention of problem gambling: A comprehensive review of the evidence and identified best practices.

[5] Nordmyr, J., & Österman, K. (2016). Raising the legal gambling age in Finland: problem gambling prevalence rates in different age groups among past-year gamblers pre-and post-implementation. International Gambling Studies, 16(3), 347-356.

[6] Constandt, B., & De Jans, S. (2024). Insights into the Belgian gambling advertising ban: the need for a comprehensive public policy approach. Health Promotion International, 39(4), daae116.

samenhangen met een afname van gebruik en een lagere instroom van nieuwe gebruikers.[7]

Daarnaast pleiten wij voor de volgende aanvullende maatregelen:

3. **Integreer gokpreventie in de Preventieagenda**: positioneer gokpreventie binnen het interdepartementale beleid van het ministerie van J&V en van VWS voor mentale gezondheid en leefstijlpreventie. Het voorkomen van gokschade voorkomt zorgkosten en maatschappelijke schade.
4. **Breid de mogelijkheden van de Kansspelautoriteit** uit op het gebied van onderzoek, handhaving en sanctionering en scherp de zorgplicht van aanbieders van (online) gokken verder aan.
5. **Stimuleer (vroegtijdige) signalering van gokproblematiek** door samenwerking met GGZ, verslavingszorg en schuldhulpverlening.

Risicogebaseerde bescherming
De staatssecretaris erkent in haar contourenbrief dat verschillende typen kansspelen uiteenlopende risico's op gokschade met zich meebrengen. Daarbij verwijst zij naar het onderzoek *'Risico's op gokschade: Een rangorde van gokproducten'*[8]. Zij geeft tevens aan het uitgangspunt van risicogebaseerde bescherming steviger te willen verankeren in wet- en regelgeving. Wij onderschrijven deze ambitie. Niet alle kansspelen kennen immers hetzelfde risicoprofiel, hoewel dit in het publieke debat soms zo wordt geschetst. Loterijen behoren op basis van wetenschappelijk onderzoek consequent tot de categorie kansspelen met het laagste risico op gokschade. Het is belangrijk dat beleid ter voorkoming van gokschade proportioneel is en wordt gebaseerd op feitelijke data, onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek en aantoonbare risico's. Het recente WODC-rapport bevestigt dat een dergelijke risicogebaseerde benadering gerechtvaardigd is.

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben, dan kunt u ons bereiken via Roy van der Ploeg, PA-adviseur Samenwerkende Gezondheidsfondsen, via r.vanderploeg@gezondheidsfondsen.nl

Met vriendelijke groet, namens de Samenwerkende Gezondheidsfondsen,

Mark Monsma, uitvoerend bestuurder Samenwerkende Gezondheidsfondsen

Dienke Bos, directeur/bestuurder MIND

David Verschoor, directeur – bestuurder Hersenstichting

---

[7] Saad C, Cheng BH, Takamizawa R, Thakur A, Lee CW, Leung L, Veerman JL, Aminde LN. Effectiveness of tobacco advertising, promotion and sponsorship bans on smoking prevalence, initiation and cessation: a systematic review and meta-analysis. Tob Control. 2025 Jan 22:tc-2024-058903. doi: 10.1136/tc-2024-R058903. Epub ahead of print. PMID: 39805696.

[8] Risico's op gokschade - Een rangorde van gokproducten | Rijksoverheid.nl

<u>Mede ondertekend door:</u>

Bernique Tool, directeur-bestuurder Nationaal Fonds Kinderhulp

KINDER HULP

Olof King, directeur belangenbehartiging en collectieve claims Consumentenbond

Consumenten bond

Monique Rook, directeur Nederlands Instituut van Psychologen

NIP Nederlands Instituut van Psychologen

Wilco Sliedrecht, voorzitter Vereniging voor Verslavingsgeneeskunde Nederland (VVGN)

VVGN Vereniging voor Verslavingsgeneeskunde Nederland